

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2012

Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi podstawę do praktycznej realizacji zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70 poz. 473 ze zm.) na terenie Gminy.

Występowanie problemów alkoholowych w środowisku stwarza poważne zagrożenie dla kondycji zdrowotnej i moralnej społeczeństwa oraz niesie z sobą ogromne skutki społeczne i ekonomiczne. Przeciwdziałanie tym zagrożeniom wymaga systematycznej i właściwie zorganizowanej działalności w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Podejmowanie tych działań jest ustawowym zadaniem własnym gminy.

Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych zakłada, iż większość kompetencji i zadań jest zlokalizowanych na poziomie samorządu gminy, która na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskała kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych a na mocy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, kompetencji do przeciwdziałania narkomanii w społeczności lokalnej. To właśnie gmina ma przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności, aby zapobiegać i minimalizować skutki alkoholizmu i narkomanii. Po kilku latach funkcjonowania znowelizowanej ustawy i realizowania kolejnych programów profilaktyki nadszedł czas na zmiany ku lepszym rozwiązaniom, rozwiązaniom bardziej skutecznym. Obecnie nie zastanawiamy się już, czy warto pomagać, osobom, rodzinom z problemem alkoholowym a szczególnie dzieciom z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową, ale jak to się zrobić szybciej, skuteczniej, efektywniej. Pomagać to znaczy minimalizować skutki alkoholizmu, narkomanii, nikotynizmu, ale pomagać to przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktowymi, jak skutecznie bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję. Pomaga to również wspierać młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, aby nie było potrzebne „podpieranie się ” substancjami uzależniającymi. Uczyć umiejętności mówienia „nie” w sytuacjach, gdy młody człowiek jest poddany presji otoczenia.

Alkoholizm, narkomania czy nikotynizm to choroba, która rozwija się latami, niepostrzeżenie. Skutki uzależnień nie ograniczają się jedynie do ograniczeń fizycznych czy psychicznej degradacji samego alkoholika, one dotyczą wszystkich osób, które żyją, pracują czy przyjaźnią się z uzależnionym.

I. Diagnoza sytuacji w Gminie Dobrzyń nad Wisłą w aspekcie problemów alkoholowych i narkotykowych.

Gmina Dobrzyń nad Wisłą jest gminą miejsko-wiejską i liczy 8117 mieszkańców, z czego: 5755 mieszkańców w gminie i 2.362 w mieście (stan na 08.12. 2011r. wg danych USC w Dobrzyniu nad Wisłą). Gmina nasza ma wysoki wskaźnik bezrobocia, przy czym problem ten maleje, kiedy zbliża się sezon letni i wiele osób ma możliwość podjęcia pracy sezonowej.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lipnie na dzień 01 grudnia 2011 roku zarejestrowanych było 839 bezrobotnych, w tym 458 kobiet.

Zasiłek dla bezrobotnych przysługiwał dla 117 osób, w tym dla 58 kobiet.

Utrzymywanie się wysokiej stopy bezrobocia (27,8% powiat lipnowski) i jego strukturalny charakter stanowi jeden z głównych czynników ryzyka nasilania się problemów alkoholowych i zaburzeń o charakterze niedostosowania społecznego. Brak pracy, konieczność poszukiwania jej poza miejscem zamieszkania ograniczają możliwości samodzielnego zaspokajania potrzeb materialnych rodzin, sprzyjającym reakcjom i zachowaniom frustracyjnym. Skutkiem tego jest powstawanie negatywnych mechanizmów redukcji napięcia, w tym poprzez nadużywanie alkoholu, a dalszą tego konsekwencją mogą być zachowania agresywne i przemoc w rodzinach. Związane z tym osłabienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej rodziny naraża w sposób szczególny dzieci na poszukiwanie alternatywnych form aktywności, w tym destrukcyjnych - związanych ze spożywaniem alkoholu i narkotyków.

Na terenie Gminy funkcjonuje 8 placówek oświatowych, do których uczęszcza 1060 uczniów, w tym: do SP 550 uczniów, do gimnazjów 327 uczniów i do ZS w Dobrzyniu nad Wisłą 183 uczniów. W szkołach podstawowych nie odnotowano przypadku kontaktu dzieci z alkoholem i narkotykami. W gimnazjum odnotowano 3 przypadki kontaktu młodzieży z alkoholem.

Oczywiście są to dane udokumentowane w szkołach, natomiast z przeprowadzonych rozmów z dyrektorami szkół wynika, że poza szkołą jest tych przypadków więcej, problem dotyczy także innych środków odurzających. W strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2008-2013 opracowanej przez MGOPS zapisano na podstawie przeprowadzonych badań, że alkoholizowanie się uczniów ujawniono w trzech szkołach, były to trzy przypadki, palenie papierosów ujawniono w 2 szkołach ok.43 przypadki, ucieczki z domu zanotowano w 1 szkole, były to 2 przypadki, agresji i przemocy w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów zanotowano w 3 szkołach, po jednym przypadku w każdej, niszczenie mienia szkolnego zanotowano w 1 szkole.

Z potwierdzonych danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniu nad Wisłą i z Posterunku Policji wynika, że w okresie od 1 stycznia do 30 listopada 2010 roku pomocą społeczną objętych było 823 rodzin tj. 1983 osób, z czego 38 rodzin to rodziny dotknięte problemem alkoholowym.

Natomiast narkomania była powodem udzielenia pomocy w 1 rodzinie,

Posterunek policji ujawnił następujące zdarzenia związane z używaniem alkoholu przez sprawców:

1. ogólna ilość przestępstw gdzie występował alkohol	- 131
- wypadki drogowe	4
w tym śmiertelne:	0
- nietrzeźwi kierowcy	127
- znęcanie się nad członkami rodziny	30
-inne przestępstwa	70
2. ogólna ilość wykroczeń gdzie występował alkohol	118
- art.51 K.W. zakłócenie porządku publicznego	14
- art.86 K.W. spowodowanie kolizji po użyciu alkoholu	20
- art. 87 K.W. kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwym	10
- art.124 K.W. uszkodzenie mienia w stanie nietrzeźwości	12
- art.140 K.W. nieobyczajny wybryk	17
- art.141 K.W. używanie słów nieprzyzwoitych	10
- art.43 ustawy o wychowaniu w trzeźwości -sprzedaż napojów alkoholowych bez zezwolenia	35
3. interwencje domowe ogółem	82
- interwencje domowe z procedurą NIEBIESKA KARTA	20
- ilość osób zatrzymanych do wytrzeźwienia w izbie wytrzeźwień	42
- sporządzonych wniosków o leczenie odwykowe	20

Dostępność do alkoholu:

Liczba podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych na dzień 30 listopada 2011 roku (dane według ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Miasta i Gminy w Dobrzyniu nad Wisłą), przedstawia się następująco:

1. liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

- a) ogólna liczba punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (bez piwa) wynosi 29,
- b) limit punktów sprzedaży przyjętych Uchwałą Rady Miasta nr XXIX/156/06 z dnia 28.03.2006r. z podziałem na:
 - sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosi 37 punktów,
 - sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi 8 punktów,
- c) nielimitowana sprzedaż piwa prowadzona jest w 3 placówkach handlowych,
- d) sprzedaż napojów zawierających od 4,5% do 18% alkoholu odbywa się w 29 punktach,
- e) napoje o zawartości powyżej 18 % alkoholu sprzedawane są w 20 punktach,

2. punkty prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia):

a) liczba punktów: 9 w tym w 7 punktach sprzedawane jest tylko piwo, w 2 punktach napoje alkoholowe powyżej 4,5% .

Powyższe zestawienie obejmuje czynną liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem i w miejscu sprzedaży.

II PROFILAKTYKA

Nadużywanie alkoholu powoduje spustoszenie u człowieka pijącego i jego bliskich, a także niesie za sobą ogromne straty ekonomiczne (koszty leczenia, wypadki, straty produkcyjne itp.) oraz takie straty, których nie można przeliczyć na pieniądze (utrata zdrowia, zaburzenia emocjonalne, koszty moralne i społeczne). Jednym z najważniejszych zadań profilaktycznych jest zmniejszenie ilości spożywanego alkoholu oraz ograniczenie liczby nowych przypadków uzależnień . Zapobieganie jest zawsze tańsze i skuteczniejsze niż późniejsze leczenie i ponoszenie skutków.

Cel ten można osiągnąć poprzez:

- realizację programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniami poprzez szeroko rozumianą działalność kulturalną i sportową ,
- organizowanie zajęć terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka, szczególnie z rodzin, w których nadużywany jest alkohol,
- upowszechnianie materiałów o problematyce alkoholowej,
- prowadzenie działalności edukacyjnej dotyczącej problemów alkoholowych, szczególnie z osobami prowadzącymi sprzedaż napojów alkoholowych,
- szerszą działalność edukacyjną wśród dzieci i młodzieży w szkołach,
- analizę na bieżąco sytuacji w tym zakresie oraz kontrolę skuteczności podejmowanych działań ,
- udział w ogólnopolskich programach profilaktycznych.

III POMOC TERAPEUTYCZNA I PRAWNA

1. Udzielanie pomocy terapeutycznej oraz pomocy prawnej osobom z problemami alkoholowymi i członkom ich rodzin w działającym przy Urzędzie Miasta i Gminy Punkcie Konsultacyjnym, gdzie zatrudniony jest terapeuta ds. uzależnień oraz specjalista ds. przemocy w rodzinie.

2. Rodzinom z problemami alkoholowymi udziela pomocy poprzez:

a) bezpłatne świadczenia w zakresie terapii (kierowanie do specjalistycznych placówek), bezpośrednie rozmowy z terapeutą i konsultantką ds. przemocy w rodzinie zatrudnionych w punkcie.

b) korzystanie z telefonu zaufania.

3. Dzieciom i młodzieży dotkniętej następstwami nadużywania alkoholu poprzez rodziców zapewni się bezpłatną pomoc psychologiczną i socjoterapeutyczną.

IV LECZNICTWO ODWYKOWE

Duże znaczenie ma zapobieganie rozwojowi choroby alkoholowej poprzez jej wczesne rozpoznanie i skuteczne leczenie.

Cel ten należy osiągnąć przez:

- działający Zespół Interwencyjno – Motywacyjny Miejsko- Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którego zadaniem jest prowadzenie spraw osób nadużywających i już uzależnionych od alkoholu przez rozmowy motywacyjne jak również w przypadkach trudnych, kierowanie tych spraw do sądu celem nałożenia obowiązku leczenia.
- wspieranie leczenia odwykowego- oferty poza programem podstawowym:
- dofinansowanie szkoleń specjalistycznych dla kadry placówek leczenia
- odwykowego – dla 1 osoby,
- dofinansowanie wyposażenia placówki leczenia odwykowego.

V ROLA I MIEJSCE INSTYTUCJI I DZIAŁAŃ SPOŁECZNYCH

Ważną rolę w działaniach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz promocji zdrowego stylu życia spełniają instytucje i organizacje społeczne. Dlatego też należy:

- zwiększyć informacje o formach pomocy, jakie można uzyskać w klubach abstynenta i grupach AA ,
- dofinansować oferty z zakresu : rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- wspierać działania ruchów antyalkoholowych poprzez inspirację mieszkańców gminy do ich powstawania oraz wspomagania ich działalności

VI DOSTĘPNOŚĆ ALKOHOLU

Rada Miejska Dobrzyń nad Wisłą realizując zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dążyć będzie do ograniczania dostępności alkoholi poprzez:

1. W zakresie wydawania zezwoleń :

- a) bezwzględne przestrzeganie wyznaczonego uchwałą Rady Miejskiej limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- b) ustalenie odległości 100 m dla punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, mierząc pieszymi ciągami komunikacyjnymi od głównego wejścia sklepu do obiektów szkolnych,
- c) sprzedaż detaliczna napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży prowadzona jest w sklepach branżowych i ogólnospożywczych. Oznacza to, że kupujący nie może spożywać alkoholu w punkcie sprzedaży jak również w jego obrębie i miejscach użyteczności publicznej,
- d) wydawanie zezwoleń na podstawie wypełnionego arkusza informacyjnego dla danego punktu sprzedaży napojów alkoholowych oraz opinii Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla danego wniosku.

2. W zakresie cofania zezwoleń :

- a) za złamanie zasad obrotu napojami alkoholowymi zwartymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a przede wszystkim sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim, nietrzeźwym i pod zastaw,

- b) za zakłócanie porządku publicznego w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży i najbliższej okolicy,
 - c) za wprowadzenie do sprzedaży napojów alkoholowych pochodzących z nielegalnych źródeł ,
 - d) za nieprzestrzeganie warunków określonych w zezwoleniu,
 - e) za przedstawienie fałszywych danych w oświadczeniu o wartości sprzedaży napojów alkoholowych w roku poprzednim,
 - f) za popełnianie przestępstwa w celu osiągnięcia korzyści majątkowych przez osoby odpowiedzialne za działalność podmiotu gospodarczego posiadającego zezwolenie,
 - g) podmiot gospodarczy, któremu cofnięto zezwolenie może wystąpi z wnioskiem o ponowne zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych nie wcześniej niż po upływie trzech lat od dnia wydania decyzji o jej cofnięciu.
3. Wydane zezwolenie podlega zwrotowi Gminie w przypadku:
- a) upływu terminu ważności zezwolenia,
 - b) likwidacji punktu,
 - c) zmiany rodzaju działalności punktu lub podmiotu gospodarczego, któremu wydano zezwolenie,
 - d) nie dokonania w określonym terminie kolejnej wpłaty za zezwolenie.

VII DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

1. Określone w „Programie” zasady i kryteria podlegać będą kontroli w zakresie:

- a) wydanych zezwoleń ,
- b) przestrzegania przez podmioty gospodarcze warunków określonych w ustawie i uchwałach Rady Miejskiej.

2. Uprawnionymi do kontroli są :

- osoby upoważnione przez Burmistrza Miasta i Gminy,
- Policja Państwowa,
- Państwowa Inspekcja Handlowa,
- Państwowa Inspekcja Pracy,
- Państwowy Terenowy Inspektor Sanitarny.

VIII POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Do obowiązków posiadacza zezwolenia na sprzedaż alkoholu należy umieszczenie w widocznym miejscu:

- a) informacji o szkodliwości spożycia napojów alkoholowych,
- b) zezwolenia na sprzedaż (podawanie napojów alkoholowych,)
- c) plakatu określającego przypadki, w których zezwolenie może by cofnięte.

2. Zaleca się , aby „Program” był realizowany w ścisłej współpracy i współdziałaniu z organami administracji i organizacjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

